

Preventie van baarmoederhalskanker

Wat u moet weten over baarmoederhalskanker

Deze brochure bevat informatie over baarmoederhalskanker,
een ziekte die kan voorkomen worden.

Spreek er over met uw arts,
maar ook met uw familie en vrienden.

VVOG

Vlaamse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie

Partner voor vrouw
én vrouwenarts

Preventie van baarmoederhalskanker

Deze patiëntenbrochure beschrijft een niveau van zorg te verlenen door een gynaecoloog in gemiddelde omstandigheden. Een gynaecoloog kan hiervan geargumenteed afwijken wanneer concrete omstandigheden dat noodzakelijk maken. Dat kan onder meer het geval zijn wanneer een gynaecoloog moet tegemoet komen aan de objectieve noden en/of subjectieve behoeften van een individuele patiënte.

Beleid op instellingsniveau kan er incidenteel toe leiden dat (volledige) lokale toepassing volgens de beschrijving in deze brochure niet mogelijk is.

Baarmoederhalskanker treft wereldwijd vele vrouwen.

Baarmoederhalskanker is wereldwijd de op één na belangrijkste kanker bij vrouwen jonger dan 45 jaar en na borst- en longkanker de op twee na belangrijkste doodsoorzaak door kanker in de wereld.

BAARMOEDERHALSKANKER

- Iedere seksueel actieve vrouw loopt risico, ongeacht haar leeftijd of familiale voorgeschiedenis.
- Baarmoederhalskanker is niet erfelijk.
- Het is een kanker die vroegtijdig opgespoord en vermeden kan worden.
- Baarmoederhalskanker die vroegtijdig wordt ontdekt, kan met goed resultaat behandeld worden.
- Dit boekje is ontworpen om u meer informatie te geven over baarmoederhalskanker :
 - ▣ de ziekte
 - ▣ het uitstrijkje
 - ▣ de vaccinatie

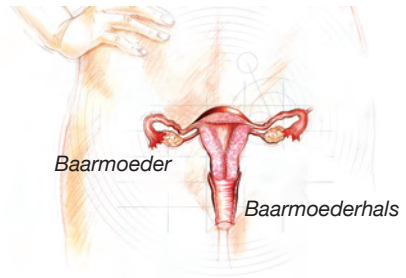

Per 100.000 vrouwen per jaar -
▣ wereldwijde overlijdens door baarmoederhalskanker. ▣

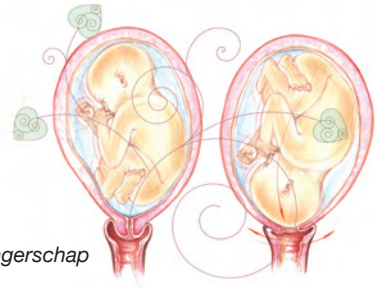
WAAR ONTWIKKELT BAARMOEDERHALS- KANKER ZICH ? _____

Baarmoederhalskanker ontstaat ter hoogte van de baarmoederhals. Dit is de nauwe hals van de baarmoeder die uitmondt in de vagina. De baarmoederhals beschermt uw baarmoeder.

De baarmoederhals heeft een ronde vorm en bestaat vooral uit vezelweefsel en spieren. De baarmoederhals bevindt zich aan de ingang van de baarmoeder. De baarmoederhals belet dat infecties de baarmoeder zelf bereiken.

De baarmoederhals speelt een belangrijke rol bij een zwangerschap en geboorte.

Gemiddeld heeft een baarmoederhals een lengte van 3 - 4 cm en een doorsnede van ongeveer 2,5 cm. De grootte en de vorm variëren echter in belangrijke mate in de loop van het leven van een vrouw.

Gedurende een zwangerschap neemt de baarmoederhals toe in lengte en dient ze ook als bescherming voor het kind. Tijdens de bevalling verbreedt de baarmoederhals tot ongeveer 10 cm om zo de doorgang van het kind mogelijk te maken.

**Baarmoederhalskanker
is niet erfelijk maar
wordt door een virus
veroorzaakt.**

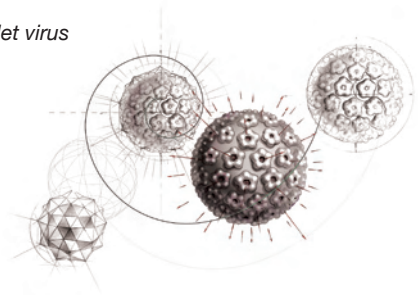
DE BELANGRIJKSTE OORZAAK VAN BAARMOEDERHALSKANKER IS EEN VIRUS

De laatste 30 jaar hebben wetenschappers aangetoond dat baarmoederhalskanker veroorzaakt wordt door bepaalde types van een virus, humaan papillomavirus (HPV) genoemd. Die types zijn teruggevonden in 99,7%

van alle gevallen van baarmoederhalskanker in de wereld.

Er zijn meer dan 100 types van het virus. De belangrijkste types die baarmoederhalskanker veroorzaken zijn types 16, 18, 45 en 31. Ze zijn verantwoordelijk voor ongeveer 80% van alle baarmoederhalskankers.

Het virus

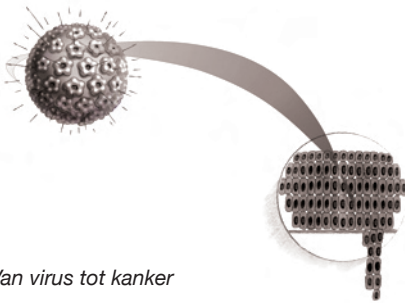

Hoe verspreidt het virus zich ?

Het virus wordt verspreid via seksuele betrekkingen en zelfs door nauw huid-huidcontact van de genitalia. Iedere seksueel actieve vrouw loopt risico om het virus op te lopen. Vrouwen hebben tot 80% kans om tijdens hun leven met het virus besmet te worden.

VAN BESMETTING TOT BAARMOEDERHALSKANKER

In de meeste gevallen zullen besmettingen met het virus spontaan verdwijnen. In sommige gevallen verdwijnen ze niet spontaan en kunnen ze leiden tot baarmoederhalskanker.

Van virus tot kanker

Als de besmetting zich doorzet, gebeurt dit in het begin meestal zonder symptomen. Besmette cellen evolueren doorgaans traag naar kanker. Baarmoederhalskanker ontwikkelt zich meestal over verschillende jaren, tenzij hij vroegtijdig opgespoord en behandeld wordt.

Regelmatige uitstrijkjes hebben hun nut bewezen omdat hierdoor vroegtijdige veranderingen in de baarmoederhals kunnen worden opgespoord.

Het is zeer belangrijk om regelmatig uitstrijkjes bij uw arts te laten nemen om afwijkingen vroegtijdig op te sporen.

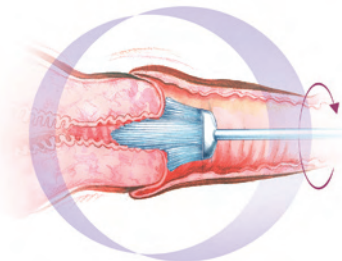
Regelmatige uitstrijkjes zijn zeer belangrijk om afwijkingen ter hoogte van de baarmoederhals te ontdekken.

U KAN IETS DOEN OM UZELF TE BESCHERMEN : LAAT U REGELMATIG ONDERZOEKEN DOOR UW ARTS _____

Het regelmatig nemen van uitstrijkjes is in tal van landen in de wereld een enorm succes geweest. Regelmatige uitstrijkjes zijn de beste manier om abnormaliteiten in de cellen van de baarmoederhals te ontdekken die de vroegtijdige tekens van baarmoederhalskanker kunnen zijn.

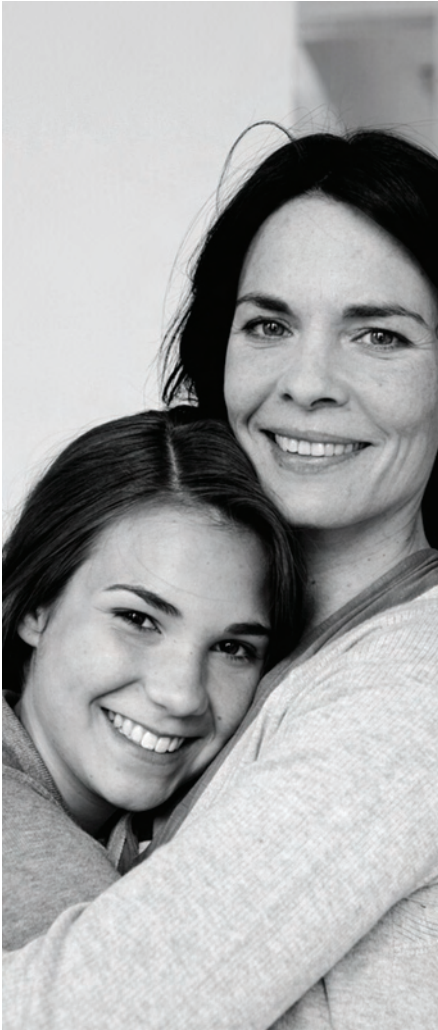
Maar de uitstrijkjes beschermen u niet tegen het virus. Ze helpen alleen om de vroegtijdige letsels op te sporen en vlug, eenvoudig en meestal succesvol te kunnen behandelen. Tal van vrouwenlevens zijn al gered omdat de ziekte op een vroegtijdig tijdstip is ontdekt door het uitvoeren van deze uitstrijkjes.

Vergeet niet om een nieuwe afspraak te maken met uw arts voor een volgend uitstrijkje. Regelmatige uitstrijkjes helpen u tijdig te beschermen tegen baarmoederhalskanker.

Borsteltje voor het uitstrijkje

Voor het uitstrijkje wordt een borsteltje gebruikt. Het uitstrijkje wordt afgenomen door uw arts die met dit speciale borsteltje zacht-jes enkele cellen van de oppervlakte van de baarmoederhals neemt. Uitstrijkjes worden soms als onaangenaam ervaren, maar meestal zijn ze pijnloos en worden ze zeer snel en eenvoudig afgenomen. In België wordt aangeraden om minstens vanaf 25 jaar regelmatig uitstrijkjes te laten nemen. Deze cellen worden onder een microscoop onderzocht. Als er abnormale cellen teruggevonden worden, zal de arts contact met u opnemen om aanvullende tests uit te voeren en eventueel tot een behandeling over te gaan. De gynaecoloog bekijkt dan grondig de baarmoederhals met een microscoop (colposcopie) en kan hierbij eventueel een klein weefselfragmentje van een afwijkende zone afnemen voor verder onderzoek (biopsie). Indien het noodzakelijk blijkt, kan met een eenvoudige ingreep deze zone nadien volledig verwijderd worden (conisatie).

TWEE WAPENS TEGEN BAARMOEDERHASKANKER ZIJN BETER DAN ÉÉN —

Naast het uitstrijkje van de baarmoederhals, dat steeds noodzakelijk blijft, zijn er nu vaccins tegen het papillomavirus die een efficiënte bescherming bieden tegen baarmoederhalskanker.

De vaccins beschermen u tegen het humaan papillomavirus (HPV).

Er bestaan verschillende types van het virus, maar de meest gevaarlijke zijn de types 16 en 18. Studies hebben aangetoond dat de vaccins vrouwen volledig beschermen tegen baarmoederhalskanker die wordt veroorzaakt door deze 2 gevaarlijke types.

De vaccins zullen u doeltreffend beschermen, zodat de types 16 en 18 virus kunnen worden tegengehouden door antilichamen in de baarmoederhals.

Het volledige vaccinatieschema bestaat uit 3 injecties. Deze vaccins zullen op verschillende tijdstippen door uw arts worden toegediend. (bv. vandaag de eerste injectie, na 1 à 2 maanden een tweede en na 6 maanden de derde injectie) Het is belangrijk dat u het volledige vaccinatieschema gekregen hebt voor een optimale bescherming.

De vaccins behandelen geen bestaande HPV infectie. Zij werken enkel preventief.

De vaccins bevatten niet alle gevaarlijke types en daarom blijft een regelmatig uitstrijkje noodzakelijk. Een natuurlijk opgelopen infectie door het HPV-virus beschermt je lichaam niet steeds, zoals dit het geval kan zijn bij sommige andere ziektes (bv. geelzucht). Een vrouw kan gedurende haar seksueel actieve leven opnieuw besmet worden door het HPV-virus.

Vraag meer informatie aan uw arts over baarmoederhalskanker, het uitstrijkje en de vaccinatie. Hij/zij zal ook kunnen beoordelen of u in aanmerking komt voor vaccinatie volgens de richtlijnen.

Zelfs na vaccinatie, blijft een regelmatig onderzoek door een uitstrijkje noodzakelijk.

WIE KOMT IN AANMERKING VOOR VACCINATIE ? _____

De resultaten van wetenschappelijke studies wijzen er op dat de HPV vaccinatie zinvol is voor zowel jonge meisjes voor het eerste seksuele contact als voor seksueel actieve vrouwen.

De kans dat de HPV vaccinatie niet meer effectief is in het geval van een vrouw die reeds seksueel actief is, moet als zeer klein beschouwd worden.

De noodzaak van vaccinatie, alsook de opvolging met uitstrijkjes van de baarmoederhals, moet grondig met de arts besproken worden.

Ga regelmatig op controle voor uw uitstrijkje en spreek erover met uw arts.

SPREK ER OOK OVER MET UW MOEDER, DOCHTER, FAMILIE EN VRIENDEN : IEDERE VROUW ZOU OP DE HOOGTE MOETEN ZIJN VAN BAARMOEDERHALSKANKER EN DE PREVENTIE ERVAN

Indien u de informatie in dit boekje interessant en nuttig vond, geef het

dan door aan uw moeder, dochter, vrienden, familie, collega...

Op de website van de Vlaamse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (<http://www.vvog.be>) vindt u nog veel meer details over de preventie en de behandeling van baarmoederhalskanker, en antwoorden op al uw vragen rond baarmoederhalskanker.

Belangrijkste feiten:

- Wereldwijd sterft er iedere dag om de 2 minuten een vrouw aan baarmoederhalskanker.
- In België sterft er iedere dag 1 vrouw aan baarmoederhalskanker.
- Baarmoederhalskanker is, na borstkanker, de op één na meest voorkomende kanker bij vrouwen jonger dan 45 jaar.
- Een veelvoorkomend virus (HPV) is de oorzaak van baarmoederhalskanker.
- U loopt risico op besmetting, ongeacht uw leeftijd.
- Het virus wordt verspreid door seksuele betrekkingen en intieme huid-huid-contacten ter hoogte van de genitaalstreek.
- Condooms bieden gedeeltelijke maar geen volledige bescherming.
- Een besmetting geeft zelden symptomen.
- De meeste besmettingen met het virus verdwijnen spontaan, maar sommige besmettingen blijven bestaan en ontwikkelen zich verder tot baarmoederhalskanker.

- Regelmatige uitstrijkjes zijn vandaag de beste manier om vroegtijdig abnormale afwijkingen van de baarmoederhals te ontdekken.
- Controleer NU of u een afspraak hebt bij uw arts voor een volgend uitstrijkje.
- Er bestaan nu vaccins tegen het HPV-virus die u samen met een regelmatig uitstrijkje nog beter beschermen tegen baarmoederhalskanker.

Als je na het lezen van deze brochure nog vragen hebt, dan stel je die best aan je gynaecoloog.

Preventie van baarmoederhalskanker

Deze patiëntenbrochure kwam tot stand op initiatief van de 'Commissie patiëntenvoorlichting', in opdracht van de wetenschappelijke Vlaamse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie en werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 10 september 2008.

Commissievoorzitter : Guy Verhulst

Verantwoordelijke commissieleden : Luc De Baene en Geert Debruyne.

Tekst :Philippe De Sutter, Willy Poppe, Wiebren Tjalma, Steven Weyers.

De geldigheid van deze brochure eindigt uiterlijk vijf jaar na uitvaardiging.

Aanpassingen kun je lezen op de VVOG-website : <http://www.vvog.be>.

Deze brochure wordt gratis aangeboden door je gynaecoloog.

VLAAMSE VERENIGING VOOR OBSTETRIE EN GYNAECOLOGIE

Secretariaat: Azalealaan 10, bus 3, 9100 Sint-Niklaas

Tel. 03/776.03.64

Fax. 03/766.07.56

e-mail:vvog@online.be

<http://www.vvog.be>